

19. Земельний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/561-12> – Назва з екрану.

20. Шкарбан М. Гарантувати селянинові свободу вибору / М. Шкарбан // Наш час. – №7. – 1995. – 17 лютого.

21. «Про додаткові заходи щодо підтримки розвитку особистих підсобних господарств громадян і селянських (фермерських) господарств» [Електронний ресурс]: Постанова КМУ від 31.05.1995 р. №381. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP950381.html – Назва з екрану.

References

1. Skilky v Ukraini fermerskykh ta osobystykh selianskykh gospodarstv (infografika) / AgroNews [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://agronews.ua/node/81354> – Nazva z ekranu.

2. Melnychuk T. A. Realii rozvytku fermerskykh gospodarstva v Ukraini na suchasnomu etapi / T. A. Melnychuk // Naukovi zapysky VDPi im. Kotsiubynskoho. Serii: Istorii. – 2015. – №23. – S.129–133.

3. Nechytailo V. V. Stanovlennia selianskoho gospodarstva fermerskoho typu v Ukraini: istorychna retrospektyva i suchasnyi stan: avtoref. dys. ... d-ra ist. nauk: spets. 07.00.01 «Istorii Ukrainy» / V. V. Nechytailo; NAN Ukrainy. In-t ukrainoznav. im. I. Krypiakevycha, In-t narodoznav. – L., 2006. – 36 s.

4. Horovy V. P. Ahrama polityka u rozvytku fermerstva v Ukraini / V. P. Horovy, L. V. Prodyvus // Ekonomika APK. – 2012. – №12. – S.10–17.

5. Makarenko P. M. Fermerski gospodarstva Ukrainy – do 20-richnoho yuvileiu / P. M. Makarenko, L. L. Melnyk // Ekonomika APK. – 2010. – №7. – S.16–24.

6. Polianska V. I. Istoryko-pravovi aspekty pidtrymky derzhavoiu osobystykh selianskykh gospodarstv v Ukraini / V. I. Polianska // Pravo i suspilstvo. – 2014. – №2. – S.26–32.

7. Tuhani-Baranovskiy M. I. Politychna ekonomii. Kurs populiarnyi / M. I. Tuhani-Baranovskiy. – Kyiv: Naukova dumka, 1994. – 263 s.

8. Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainskoi SRSR «Pro zemelnu reformu» vid 18 hrudnia 1990 roku // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainskoi RSR. – 1991. – №10. – S.100–101.

9. Pro utvorennia ukrainskoho fondu z pidtrymky selianskykh (fermerskykh) gospodarstv [Elektronnyi resurs]: Postanova Rady Ministriv URSR vid 27.06.1991 r. №83. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/83-91> – Nazva z ekranu.

10. Pro rozvytok selianskykh (fermerskykh) gospodarstv [Elektronnyi resurs]: postanova KМУ vid 20.07.1991 r. №96. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/go/96-91-p>. – Nazva z ekranu.

11. Pro selianske (fermerske) gospodarstvo [Elektronnyi resurs]: Zakon Ukrainy vid 20.12.1991 r. №2009-XII. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2009-12/page>. – Nazva z ekranu.

12. Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro poriadok vvvedennia v diiu Zakonu Ukrainy «Pro selianske (fermerske) gospodarstvo» vid 20 hrudnia 1991 roku // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 1992. – №14. – S.187.

13. Pro deiki pytannia rozvytku selianskykh (fermerskykh) gospodarstv [Elektronnyi resurs]: Postanova KМУ vid 14.03.1992 r. №133. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/133-92> – Nazva z ekranu.

14. Derzhavnyi arkhiv Vinnytskoi oblasti. – F.6191. – Op.1. – Spr.398. – 65 ark.

15. Tsentralnyi derzhavnyi arkhiv vyshchykh orhaniv vlady ta upravlinnia. – F.1. – Op.22. – Spr.1884. – 126 ark.

16. DAVO. – F.6191. – Op.1. – Spr.504. – 17 ark.

17. Silske gospodarstvo Ukrainy. Statystychnyi zbirnyk. – K.: TOV «Avhust treid», 2014. – 399 s.

18. Marchuk V. V. Osobysti pidsobni gospodarstva v sotsialno-ekonomichnomu zhytti Ukrainy (II polovyna 40-kh – seredyna 60-kh rr. XX st.): Avtoref. dys. ... kand. ist. nauk: spets. 07.00.01. – Istorii Ukrainy / Volodymyr Volodymyrovych Marchuk; Zaporizkyi natsionalnyi universytet. – Zaporizhzhia, 2007. – 17 s.

19. Zemelnyi kodeks Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/go/561-12> – Nazva z ekranu.

20. Shkarban M. Harantuvaty selianynovi svobodu vyboru / M. Shkarban // Nash chas. – №7. – 1995. – 17 liutoho.

21. «Про додаткові заходи щодо підтримки розвитку особистих підсобних господарств громадян і селянських (фермерських) господарств» [Elektronnyi resurs]: Postanova KМУ vid 31.05.1995 r. №381. – Rezhym dostupu: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP950381.html – Nazva z ekranu.

Levchuk K. I., Doctor of History, Professor, Head of Department of the History of Ukraine and philosophy, Vinnytsia National Agrarian University (Ukraine, Vinnytsia), ki_levchuk@i.ua

Boiko Yu. M., Candidate of historical sciences, Docent, Vinnytsia National Agrarian University (Ukraine, Vinnytsia), yourybo57@gmail.com

Development of farm and private peasant farms of Ukraine in the mid 90's of the twentieth century

The article deals with the transformational changes in the agriculture of Ukraine in the first years of independence. Problems in the development of farms, caused by the lack of sufficient state aid and the resistance of the collective-Soviet authority, are analyzed. The change of the status of personal peasant farms in the conditions of the reform of the agrarian sector and the transition to market relations was researched.

Keywords: farm, private peasant farming, agrarian reform, local councils.

* * *

УДК 351.853(477).

Аносова В. С.,

асистент кафедри всесвітньої історії та історії України, Східноукраїнський національний університет ім. Володимира Даля (Україна, Северодонецьк), anosovaV91@gmail.com

Сучасні підходи до вирішення проблем збереження культурної спадщини України

Автором розглядаються найбільш ефективні способи збереження заповідних комплексів як нерухомих об'єктів культурної спадщини. В ході дослідження таким способом визнано музеєфікацію пам'яток. Увага автора зосереджена на пошуку сучасних підходів до вирішення широкого кола проблем пов'язаних з охороною та збереженням культурної спадщини, де музеєфікація виступає одним з найбільш важливих.

Розглядається ефективність використання популярних інтернет-мереж для привертання уваги громадськості до актуальних питань пам'яток охоронної діяльності в Україні.

Ключові слова: культурна спадщина, музеєфікація пам'яток, інтернет-мережі.

За даними історика Сергія Трубочанінова, в Україні за станом на 2007 рік нараховувалось понад 5000 пам'яток фортифікації, проте від більшості з них сьогодні немає й сліду [1]. Основна кількість з них зосереджена на теренах Західної України.

Західна Україна – термін який використовують для означення простору таких історичних українських земель, як Буковина, Волинь, Галичина, Поділля, Закарпаття, а також Західне Полісся [2].

В силу свого історичного минулого цей регіон багатий пам'ятками фортифікаційного будівництва які є безцінними об'єктами культурної спадщини українського народу.

На нашу думку, підтримання високого рівня збереженості нерухомих об'єктів культурної спадщини є найбільш складним завданням, яке вимагає значних витрат. Сучасна українська наука спільнота [3; 4] все більше схиляється до того, що оптимальним вирішенням проблеми збереження таких об'єктів [5; 6] є музеєфікація.

Згідно закону України «Про охорону культурної спадщини», музеєфікація представляє собою «сукупність науково обґрунтованих заходів щодо приведення об'єктів культурної спадщини у стан, придатний для екскурсійного відвідування» [6, с. 3].

Проблема музеєфікації історико-архітектурних пам'яток України залишається недостатньо розробленою

та висвітлено у науковій літературі. Це пов'язане з ідеологією яка панувала на теренах СРСР. До 1991 року музейна справа була орієнтована на пропаганду досягнень радянської влади. Упродовж 1920–х років музеї вважалися центрами науки та просвіти народних мас. Починаючи з 1930–х років пропаганда нової влади отримала все більш чіткий та окреслений характер. У 1950–х роках діяльність музеїв характеризувалася трьома напрямками: культурно–просвітницьким, політико–виховним та пропагандистським. Основи музеєзнавства почали розроблятися лише з кінця 1970–х – середини 1980–х років. В той період на базі добре збережених замкових комплексів Луцька, Острога (Волинь), Олеська, Золочева (Галичина), Кам'янець–Подільського, Хотина (Поділля) створювалися музеї різних профілів [7].

Перетворення нерухомого об'єкту культурної спадщини на об'єкт музейного показу є достатньо складною справою за будь-якої політичної системи. Особливу актуальність проблема музеєфікації нерухомих пам'яток набула за часів незалежної України. Але в цьому питанні увага дослідників більше зосереджувалася на пам'ятках національного значення, лишаючи поза увагою архітектуру місцевого значення.

Проаналізувавши вітчизняний та закордонний досвід у сфері збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини, ми дійшли висновку, що збереження пам'яток архітектури може бути реалізовано шляхом вирішення питання їхнього сучасного використання. Найкращим засобом збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини є повернення їм функцій первісного призначення, тобто вдихнути в них життя. Але, як ми розуміємо, зробити це вкрай складно.

Пам'ятки, які ми розглядаємо, а саме замкові комплекси – об'єкти фортифікаційного будівництва, свого часу були збудовані для певних функцій. Однак, зміни соціально–політичної ситуації у світі призвели до того, що ці історичні будівлі втратили своє колишнє значення. Перш за все це пов'язане з тим, що конкретний регіон втратив своє стратегічне значення і як наслідок зникає необхідність у цих спорудах.

Руйнація пам'яток прискорюється через неможливість їх використання за призначенням, що загострює потребу у пошуках нових напрямів використання. Оскільки при розв'язанні цієї проблеми визначальними залишаються культурна, архітектурно–художня та історична цінність пам'яток, високі вимоги пред'являються до їхньої охорони. Від сучасного використання пам'яток архітектури залежить їх подальше існування, збереження культурної спадщини та її популяризація.

За таких умов найкращим засобом пристосування і збереження пам'яток вбачається їх музеєфікація як сукупність науково–обґрунтованих заходів щодо приведення об'єктів культурної спадщини у стан, придатний для екскурсійного відвідування [7, с. 2].

Замкові комплекси завжди мають багату історію, насичену видатними подіями та персоналіями. Кожен замок, як об'єкт фортифікації має оригінальну архітектуру та ландшафт. Саме тому, в якості музею, замки викликають та завжди будуть викликати жвавий інтерес серед дослідників і туристів.

Музеєфікація пам'яток архітектури можлива за двома напрямками: пристосування їх під музеї та забезпечення екскурсійних відвідувань без створення

музею на території пам'ятки. Слід зауважити, що необхідним є урахування економічної рентабельності, в результаті чого стане можливим повне забезпечення технічних заходів зі збереження та відновлення, проведення профілактичних заходів з метою захисту об'єктів від агресивних факторів, що прискорюють процес їх руйнації. Загальна організація музеїв на базі замкових комплексів могла б бути дієвим засобом збереження замків як окремого типу об'єктів культурної спадщини. Статус музею піднімає значущість конкретної пам'ятки, розкриває її інформативну цінність, стимулює дослідження історії створення та існування цієї пам'ятки в історичному просторі.

Проаналізувавши ситуацію, яка має місце на сучасному етапі у справі охорони та використання замкових комплексів, можна впевнено стверджувати, що незважаючи на наукові досягнення в галузі реставрації, окремі успіхи в пристосуванні цих комплексів, проблема включення їх до сучасного життя залишається невирішеною. Реалізація масштабних завдань музеєфікації пам'яток історії й архітектури повинна мати серйозну правову і практичну базу у вигляді відповідних нормативних актів і постійних цільових капіталовкладень з боку держави та зацікавлених організацій і структур. Нові об'єкти музеєфікації повинні бути орієнтовані на широке коло відвідувачів, розвиток культурного життя конкретного регіону.

На території сучасної України мають місце окремі спроби пристосування замкових комплексів до сучасного використання з метою збереження. Добре відомі замкові комплекси, які діють як музеї, приймають відвідувачів та проводять екскурсії. Наприклад, «Золота підкова Львівщини» – загальновідомий туристичний маршрут, який складається з трьох замків: Олеський, Золочевський та замок в селі Підгірці. Олеський та Золочевський замок функціонують як музеї і відкриті для відвідувачів. Замок–палац в селі Підгірці є унікальною пам'яткою архітектури, частково функціонує як музей. Для туристів у вільному доступі є екстер'єр замку. Інтер'єри приміщень палацу закриті для відвідувачів з причини їх критичного стану та відсутності експонатів, які розпорошено серед українських, польських та російських зібрань [8].

Іншим, прикладом пристосування замкового комплексу до сучасного використання є замок Радомисль в Житомирській області. Сьогодні цей об'єкт має статус історико–культурного комплексу і розміщує на своїй території єдиний у Європі музей української домашньої ікони. В основі цього музею лежить власна колекція ікон засновниці комплексу – доктора медицини Ольги Богомолець. Складовою комплексу є готель, якій налічує лише вісім номерів. Також слід згадати що в складі історико–культурного комплексу «Замок Радомисль» функціонує ресторан та концертний (Камінний або Михайлівський) зал – єдиний зал у світі де б'є справжнє джерело. У залі проходять концерти класичної, вокальної, камерної, народної та джазової музики [9].

Наш погляд, приклад замку Радомисль є найкращим пристосуванням історичної будівлі до сучасного використання. Сьогодні замок є багатофункціональним, поєднує в собі музей, готель, ресторан, музичний зал та ландшафтний парк. Саме це робить його цікавим для широкого кола туристів. Але знайти людей, готових

власним коштом відновити історичну споруду подібну до замку Родомисль, сьогодні, нажаль, дуже складно. Тому, найбільш доступним способом збереження залишається музеєфікація. На наш погляд вирішення цього питання потребує сучасного підходу.

XXI століття характеризується збільшенням ролі знання, інформації та інформаційних технологій в житті будь-якого цивілізованого суспільства [10]. На нашу думку, для привернення уваги громадськості, особливо молоді до проблем у сфері пам'яткоохоронної діяльності, необхідно популяризувати відповідні теми. Серед них особливе місце займає проблема охорони та збереження замкових комплексів. Вважаємо, що зазначені нижче заходи стануть корисними для всіх типів об'єктів культурної спадщини. Беззаперечним є той факт, що сьогодні, кожен підліток користується соціальними мережами, на кшталт, «вконтакте» [11], «twitter» [12] або «instagram» [13]. Проаналізувавши останні тенденції, ми зробили висновок, що серед української молоді найбільш популярною є мережа instagram. Більшість світових брендів, починаючи від всесвітньовідомих марок автомобілів [14; 15], і закінчуючи невеличкими кафетеріями [16] давно мають власні офіційні профілі в мережі instagram, де активно рекламують свої товари або послуги. В згаданій соціальній мережі дуже багато профілів соціального напрямку, які закликають громадськість до вирішення нагальних проблем, таких як порятунок від руйнування дитячих будинків чи притулки для бездомних тварин. Подібні профілі дуже часто направлені на збирання коштів, добровільних пожертвувань від зацікавлених користувачів мережі. Отже, сучасні соціальні мережі є ефективним засобом привернення уваги та популяризації проблемних питань збереження культурної спадщини серед молодшої половини населення України. Важливим є те, що реклама в соціальних мережах нічого не коштує рекламодавцю, тобто повністю відсутні витрати на рекламу. Цей факт є дуже важливим в питанні охорони і збереження культурної спадщини, що характеризується низьким рівнем фінансування з боку держави. Використання інтернет–мереж може бути ефективним способом отримання благочинних внесків від пересічних громадян, які використовують подібні мережі.

В законі України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» стаття 3 зазначає, що «цілями благодійної діяльності є надання допомоги для сприяння законним інтересам бенефіціарів [17, с. 1] у сферах благодійної діяльності», а також «розвиток і підтримка цих сфер у суспільних інтересах». Сьомий пункт наведеної статті зазначає культуру, мистецтво та охорону культурної спадщини як сферу благодійної діяльності. В статті 6 наводиться визначення терміну «благодійна пожертва» і визначається як «безоплатна передача благодійником коштів, іншого майна, майнових прав у власність бенефіціарів для досягнення певних, наперед обумовлених цілей благодійної діяльності». Також зазначено, що «договір про благодійну пожертву валютних цінностей не підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню» [17].

Отже, збирання благодійних внесків на потреби які пов'язані із збереженням культурної спадщини є цілком законним і використання соціальних мереж, в цьому питанні, буде дуже ефективним.

З цього можна зробити висновок, що використання соціальних інтернет–мереж є ефективним, безкоштовним способом привернення уваги української громадськості до пам'яткоохоронних проблем в Україні. Цей спосіб стане також ефективним для поширення серед молоді інформації про об'єкти які мають культурну та історичну цінність. Мережа instagram є популярною у всьому світі, що може бути корисним для привернення уваги громадськості інших держав та залучення світової громади до вирішення актуальних питань, пов'язаних із збереженням пам'яток давнини.

Список використаних джерел

1. Трубочанінов С. В. Країна замків і фортець. – Кам'янець–Подільський: Оіюм, 2007. – 48 с.
2. Західна Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
3. Брич М. Музеєфікація пам'яток архітектури та містобудування як засіб збереження історико–культурної спадщини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://science.lpnu.ua>
4. Титова О. М. Проблеми музеєфікації пам'яток археології України. Матеріали міжнародної науково–практичної конференції «Педагогічні та рекреаційні технології в сучасній індустрії дозвілля» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/tytova.htm
5. Закон України «Про археологічну спадщину» // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №26.
6. Закон України «Про охорону культурної спадщини» // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – №39.
7. Буланова Н. М. Музеєфікація історико–архітектурних пам'яток міста Дніпродзержинська: меморіально–персоналогічний аспект [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://museum.dp.ua/article0137.html>
8. Подгорецкий замок в селе Подгорцы [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zamki-kreposti.com.ua/lvovskaya-oblast/podgoreckij>
9. Радомысль замок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radozamak.com.ua/ru/>
10. Інформаційне суспільство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://europa.dovidka.com.ua/i.html>
11. Вконтакте [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki>
12. Твіттер [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Твіттер>
13. Instagram [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/instagram>
14. Nissan Juke [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.instagram.com/nissanjuke/?hl=ru>
15. BMW [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.instagram.com/bmw/?hl=ru>
16. Some like it hot coffee & bar [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ink361.com/app/users/ig-2057858529/hotcoffeebar/>
17. Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – №25.

References

1. Trubchaninov S. V. Krai'na zamkiv i fortec'. – Kam'janec'–Podil's'kyj: Oijum, 2007. – 48 s.
2. Zahidna Ukrai'na [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
3. Brych M. Muzejefikacija pam'jatok arhitektury ta mistobuduvannja jak zasib zberezhennja istoryko–kul'turnoi' spadshhynny [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://science.lpnu.ua>
4. Tytova O. M. Problemy muzejefikacii' pam'jatok arheologii' Ukrai'ny. Materialy mizhnarodnoi' naukovo–praktychnoi' konferencii' «Pedagogichni ta rekreacijni tehnologii' v suchasnij industrii' dozvil'ja» [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://tourlib.net/statti_ukr/tytova.htm
5. Zakon Ukrai'ny «Pro arheologichnu spadshhynu» // Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukrai'ny. – 2004. – №26.
6. Zakon Ukrai'ny «Pro ohoronu kul'turnoi' spadshhynu» // Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukrai'ny. – 2000. – №39.

7. Bulanova N. M. Muzejifikacija istoryko–arhitekturnykh pam'jatok mesta Dniprodzerzhyn's'ka: memorial'no–personologichnyy aspekt [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://museum.dp.ua/article0137.html>

8. Podgoreckij zamok v sele Podgorcy [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zamki–kreposti.com.ua/lvovskaya–oblast/podgoreckij>

9. Radomysl' zamok [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.radozamok.com.ua/ru/>

10. Informacijne suspil'stvo [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://europa.dovidka.com.ua/i.html>

11. Vkontakte [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://ru.wikipedia.org/wiki>

12. Twitter [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Twitter>

13. Instagram [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://uk.wikipedia.org/wiki/instagram>

14. Nissan Juke [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.instagram.com/nissanjuke/?hl=ru>

15. BMW [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.instagram.com/bmw/?hl=ru>

16. Some like it hot coffee & bar [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://ink361.com/app/users/ig–2057858529/hotcoffeebar/>

17. Zakon Ukraї'ny «Pro blagodijnu dijāl'nist' ta blagodijni organizacii'» // Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukraї'ny. – 2013. – №25.

Anosova V. S., Assistant Professor of the Dept. of World History and Ukrainian History of the Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (Ukraine, Severodonetsk), anosovaV91@gmail.com

Modern approaches to solving the problems of preserving the cultural heritage of Ukraine

The author considers the most effective ways of preserving castle complexes as immovable objects of cultural heritage. In the course of the study, in this way, the museification of architectural monuments is recognized. The author's attention is focused on the search for modern approaches to solving a wide range of problems related to the protection and preservation of cultural heritage, where museification is one of the most important. The effectiveness of the use of popular Internet networks to attract public attention to the current issues of the protection of architectural monuments in Ukraine is considered.

Keywords: cultural heritage, museification of monuments, Internet networks.

* * *

УДК 070=161.2(73)

Біловус Л. І.,
кандидат філологічних наук,
доцент, Тернопільський національний
економічний університет (Україна, Тернопіль),
Lesya_Bilovus@i.ua

ЕКОНОМІЧНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ США ІЗ УКРАЇНОЮ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ (НА МАТЕРІАЛАХ УКРАЇНОМОВНОЇ ПЕРІОДИКИ США)

Представники української діаспори у США завжди дуже уважно стежили за подіями на своїй історичній батьківщині. Серед різноманітних форм співпраці між діаспорою США та Україною сьогодні можна виокремити її соціально–економічний аспект, який полягає, як вважають дослідники, зокрема, у: прямих інвестиціях представників ділових кіл української діаспори, створення потужних українських підприємств допомога щодо їх виходу на міжнародний ринок тощо. Важливу роль у висвітленні цих питань відіграють опубліковані матеріали в українській періодиці української діаспори США. Дослідження присвячене аналізу українських періодичних видань діаспори США на предмет економічної взаємодії і допомоги між американськими українцями та їх історичною батьківщиною.

Ключові слова: україномовна періодика, українська діаспора, економіка, Україна.

Представники української діаспори у США завжди дуже уважно стежили за подіями на своїй історичній

батьківщині. На думку фахівців, сам факт становлення України як незалежної держави впливає на позитивне ставлення до неї закордонних українців.

Серед різноманітних форм співпраці між діаспорою США та Україною сьогодні можна виокремити її соціально–економічний аспект, який полягає, як вважають дослідники, зокрема, у: прямих інвестиціях представників ділових кіл української діаспори, створення потужних українських підприємств допомога щодо їх виходу на міжнародний ринок тощо [12]. Однак ці та інші форми не набули значного поширення, що зумовлено непростотою ситуацією в економіці України, її тривалою нестабільністю, корупцією на високому державному і місцевому рівні, відсутністю відповідної законодавчої бази, гарантій недоторканності іноземного капіталу і т. ін.

Питанням української діаспори в США, причинам еміграційних процесів у цю країну, економічній співпраці між американськими українцями та Україною приділяли увагу Т. Бевз [4], Т. Дракохруст [11], В. Євтух та ін. [12], М. Куропась [37], Б. Лановик та ін. [14], В. Маркус [17], І. Недошитко [19], А. Шлепаков та ін. [25], однак останніми не розглядалося питання економічних взаємин української діаспори США та материкової України у контексті україномовної періодики США. Тому метою нашого дослідження є аналіз україномовних періодичних видань діаспори США на предмет економічної взаємодії і допомоги між американськими українцями та їх історичною батьківщиною.

Мусимо зауважити, що більшість публікацій в україномовній періодиці діаспори США щодо цієї тематики з'явилися, безперечно, після проголошення суверенності України, коли на карті світу на законних підставах з'явилася українська держава з легітимною владою у Києві, коли американські українці, жертвуючи кошти, знали, що допомагають своїй історичній батьківщині. Проте аналіз джерельного матеріалу дає нам кілька статей, що стосуються економічного життя в УРСР, хоча назвати його таким, що характерне тільки для цієї радянської республіки, не можна. Власне, ідеться загалом про радянсько–колгоспний тип господарювання, коли навіть в урядові пресові органи (наприклад, «Радянську Україну») просочується інформація щодо повної невдачі такого підходу, що потім тягне за собою купівлю зерна в «буржуазної і прогнилої» Америки. Періодичні видання українців у США у серії «На економічні теми» друкують цитати з радянської преси [28], де самі працівники і голови колгоспів наводять приклади абсурдного недалекоглядного хазяйнування «з центру», скаржаться на погане технічне забезпечення, що утруднює виробництво сільськогосподарської продукції та робить її собівартість значно вищою, ніж за кордоном, де більшість робіт виконують машини. Є проблеми і з транспортуванням вже готової продукції, а планова економіка і насильницьке впровадження непрофесійних «реформ» (наприклад, урядова політика М. Хрущова щодо насадження кукурудзи) [27] зовсім не враховують особливостей національного господарства, що призводить до виснаження ґрунтів, порушення сівозміни, зниження досягнень у тваринництві. Цікавими, на нашу думку, є опубліковані відгуки італійців, які повернувшись з подорожі після відвідин УРСР, віддали свої партійні квитки і вийшли